

Startside>Anlæggelse af retssag>Retshjælp

Retshjælp

Portugal

1 Hvilke omkostninger er der forbundet med retssager, og hvem skal normalt afholde dem?

Det fremgår af artikel 529 i [Código de Processo Civil](#) (retsplejeloven), at omkostningerne ved retssager omfatter:

- i. retsafgiften
- ii. sagsomkostningerne
- iii. parternes omkostninger.

Heraf følger:

- i. Retsafgiften betales af hver af parterne i tvisten. Dette er en forudsætning for, at sagen kan fremmes til realitetsbehandling. Den beregnes på baggrund af sagens værdi og dennes kompleksitet, hvilket er fastsat i [Regulamento das Custas Processuais](#) (bekendtgørelse om retsafgifter) og tabelerne i bilaget hertil. Det fremgår af artikel 5 i ovennævnte bekendtgørelse, at retsafgiften udtrykkes i "regningsenheder" (unidades de conta — UC). I 2023 vil værdien af en CPU forblive stabil på 102,00 EUR. Denne værdi kan svinge fra år til år.
- ii. Sagsomkostninger er udgifter i forbindelse med sagens forløb (f.eks. betaling for sagkyndige udtalelser og tolkning), som parterne har begæret afholdt, eller som retten har anordnet (jf. artikel 16 i bekendtgørelsen om retsafgifter).
- iii. Parternes omkostninger omfatter de omkostninger, som hver part har afholdt i sagen, og som denne har ret til at få godtgjort, forudsat at modparten pålægges at betale sagsomkostningerne i overensstemmelse med artikel 26 i bekendtgørelsen om retsafgifter (f.eks. advokatsalærer eller omkostninger i forbindelse med fuldbyrdelsen).

2 Hvad er retshjælp helt præcist?

Adgangen til retlig bistand er fastsat i [lov nr. 34/2004 af 29. juli 2004](#).

I henhold til artikel 6 i lov nr. 34/2004 findes der to former for retsbeskyttelse:

- i. juridisk rådgivning og
- ii. retshjælp.

Heraf følger:

- i. I henhold til artikel 14 og 15 i lov nr. 34/2004 består den juridiske rådgivning af en teknisk afklaring af, hvilken lov der finder anvendelse på specifikke spørgsmål eller sager. Denne rådgivning kan ydes af advokater.
- ii. Artikel 16 i lov nr. 34/2004 bestemmer, at retshjælp omfatter følgende:
fritagelse for at skulle betale retsafgiften og andre sagsomkostninger
udnævnelse af en partsrepræsentant (f.eks. en advokat eller retlig repræsentant) og betaling af honorarer og andre afgifter (såsom rejseudgifter)
udbetaling af godtgørelse til den beskikkede partsrepræsentant (f.eks. en advokat i en straffesag)
betaling af retsafgiften og andre sagsomkostninger i rater
udpegelse af en forsvarer og betaling i rater af de vederlag/de omkostninger, der skal betales
betaling af salærer/omkostninger til den beskikkede forsvarer i rater
udpegning af en foged og betaling af dennes vederlag (f.eks. i forbindelse med stævninger, udlæg og andre retlige skridt i forbindelse med fuldbyrdelse af dommen).

3 Hvilke betingelser er der for bevilling af retshjælp?

I henhold til artikel 7 i lov nr. 34/2004 har følgende kategorier af personer ret til retsbeskyttelse, forudsat at de kan godtgøre, at de ikke råder over tilstrækkelige økonomiske midler:

portugisiske statsborgere

EU-statsborgere

udlændinge og statsløse med en gyldig opholdstilladelse i en EU-medlemsstat

udlændinge uden gyldig opholdstilladelse i en af Den Europæiske Unions medlemsstater, såfremt portugisiske statsborgere ville få tildelt denne tilladelse i henhold til de pågældende staters lovgivning

juridiske personer, der ikke arbejder med gevinst for øje, men kun i forbindelse med retshjælp.

Bemærk: Juridiske personer, der arbejder med gevinst for øje, og individuelle virksomheder med begrænset ansvar har ikke ret til retsbeskyttelse.

4 Ydes der retshjælp i alle typer sager?

Det fremgår af artikel 17 i lov nr. 34/2004 og artikel 7 i [bekendtgørelse nr. 46/2015 af 23. februar 2015](#), at ordningen med retlig bistand finder anvendelse i:

- alle domstole uagtet sagens art
- underretter
- alternative tvistbilæggelsessystemer såsom offentlig mægling (f.eks. på familie og arbejdsområdet)
- verserende sager indledt af registreringstjenesterne
- igangværende undersøgelser foretaget af notarkontorer
- sanktionsprocedurer.

Relevante links:

[Ordningen med familiemægling](#)

[Ordningen med arbejdsretlig mægling](#)

5 Skal man følge en særlig procedure, hvis man ikke selv kan afholde omkostningerne?

I hastetilfælde forelægger ansøgeren i mangel af en endelig afgørelse om ansøgningen om retshjælp på betalingstidspunktet for retsafgiften og andre omkostninger i forbindelse med retssagen det dokument, der godtgør, at han/hun har ansøgt om retshjælp, og følger nedenstående fremgangsmåde (jf. artikel 29, stk. 5, i lov nr. 34/2004):

Så længe den kompetente socialsikringstjenestes afgørelse endnu ikke er kendt, suspenderes betalingsfristen, indtil afgørelsen er fremsendt til ansøgeren.

Såfremt socialsikringstjenesten har tilkendt retshjælp i form af ratebetaling, forfalder betalingen af første rate senest ti dage fra datoen for meddelelse herom til ansøgeren, uden at dette berører muligheden for efterfølgende tilbagebetaling af de betalte beløb, når en anfægtelse af denne afgørelse anses som velbegrunderet.

Såfremt socialsikringstjenesten har afvist retshjælpen, forfalder betalingen senest ti dage fra datoen for meddelelse herom til ansøgeren, uden at dette berører muligheden for efterfølgende tilbagebetaling af de betalte beløb, når en anfægtelse af denne afgørelse anses som velbegrunderet.

Hvis der ikke inden for 30 dage er truffet afgørelse om ansøgningen om retsbeskyttelse (juridisk rådgivning eller retshjælp), anses retsbeskyttelsen som stiltiende tilkendt, og den berørte part kan derefter anmode retten eller advokatsamfundet om udarbejdelse af den stiltiende afgørelse i overensstemmelse med betingelserne for den tilkendte retsbeskyttelse (jf. artikel 25 i lov nr. 34/2004).

6 Hvor kan jeg få et skema til brug for en ansøgning om retshjælp?

Formularerne til ansøgning om retlig beskyttelse i form af juridisk rådgivning eller andre på enhver anden måde, herunder ansøgningsformularen for retshjælp i en anden medlemsstat, kan downloades fra webstedet for social sikring, som findes via dette [link](#).

7 Hvilke dokumenter skal indsendes sammen med ansøgningen om retshjælp?

Listen over dokumenter, der skal vedlægges ansøgningen, findes i "Retsbeskyttelse — En praktisk vejledning" (Guia Prático Protecção Jurídica), der er udgivet af den sociale sikringsstyrelse (Instituto da Segurança Social, I.P.) og offentliggjort på siden "Praktiske vejledninger" (Guias Práticos) på deres websted, som er tilgængelig via et af følgende links:

[Den Sociale Sikringsstyrelses hjemmeside](#)

[Praktisk vejledning](#)

8 Hvor skal jeg indgive min ansøgning om retshjælp?

Ansøgningen og tilhørende dokumenter kan afleveres personligt eller sendes pr. post, fax eller e-mail til enhver offentlig støttetjeneste ved Instituto da Segurança Social eller "I.P.".

Listen over Centros Distritais da Segurança Social (lokale sociale sikringscentre) med adresse, faxnummer og e-mail-adresse kan findes via dette [link](#).

9 Hvordan finder jeg ud af, om jeg har ret til retshjælp?

Den øverste leder af socialsikringstjenesten på ansøgerens bopælssted eller hjemsted, eller, hvis denne ikke er bosiddende i Portugal, den øverste leder af den socialsikringstjeneste, som ansøgningen er indgivet til (jf. artikel 20 og 29 i lov nr. 34/2004) har ansvaret for denne afgørelse.

I overensstemmelse med artikel 26 i lov nr. 34/2004 skal afgørelsen om tilkendelse af retshjælp som hovedregel meddeles ansøgeren med brug af den adresse, som han/hun har angivet i skemaet til modtagelse af skrivelser.

10 Hvad skal jeg gøre, hvis jeg har ret til retshjælp?

I de tilfælde hvor der er udpeget en partsrepræsentant, skal ansøgeren underrettes om adressen på det pågældende advokatkontor, som han/hun har pligt til at samarbejde med, idet retshjælpen ellers kan trækkes tilbage.

Med henblik på at gøre retten til retshjælp gældende i form af en fuld eller delvis fritagelse for betaling af retsafgiften og udgifter skal ansøgeren fremlægge det dokument, der bekræfter den tilkendte retshjælp, inden for den frist, der er fastsat for betaling af retsafgiften.

11 Hvem vælger en advokat til mig, hvis jeg har ret til retshjælp?

I henhold til artikel 30 og 31 i lov nr. 34/2004 udpeges partsrepræsentanten af advokatsamfundet, som underretter ansøgeren herom.

12 Dækker retshjælpen alle sagens omkostninger?

Retshjælp omfatter de udgifter, der er omhandlet i artikel 16 i lov nr. 34/2004:

retsafgiften og andre sagsomkostninger

udbetaling af godtgørelse til partsrepræsentanten

udbetaling af godtgørelse til den beskikkede partsrepræsentant

betaling af retsafgiften og andre sagsomkostninger i rater

udbetaling af godtgørelse til partsrepræsentanten i rater

udbetaling af godtgørelse til den beskikkede partsrepræsentant i rater

vederlag til retsmedhjælperen

betaling af udgifter som følge af tvistens grænseoverskridende karakter, hvis ansøgeren har bopæl i en anden medlemsstat.

13 Hvem afholder de øvrige omkostninger, hvis jeg kun har ret til begrænset retshjælp?

Det fremgår af artikel 29, stk. 4 og 5, i lov nr. 34/2004, at de resterende udgifter afholdes af ansøgeren, uden at dette dog berører det forhold, at vedkommende kan få refunderet sine udgifter i henhold til artikel 26 i bestemmelserne om sagsafgifter, hvis han/hun vinder sagen.

14 Kan der også ydes retshjælp i appelsager?

Ja, retshjælpen dækker også eventuelle klagesager. Den udvides til at dække alle sager forbundet med den sag, i forbindelse med hvilken retshjælpen blev tilkendt, samt til hovedsagen, når retshjælpen blev tilkendt i forbindelse med forenede sager. Retshjælpen dækker den fuldbærelse, der er relateret til en afgørelse truffet i den sag, i forbindelse med hvilken retshjælpen blev tilkendt (se artikel 18 i lov nr. 34/2004).

15 Kan et tilsagn om retshjælp tilbagekaldes, før sagen er afsluttet (eller endog efter, at der er truffet en endelig afgørelse i sagen)?

Ja, det er inden afslutningen af sagen i de tilfælde, der er omhandlet i artikel 10 i lov nr. 34/2004, muligt helt eller delvist at trække retshjælpen tilbage. Dette gælder især, hvis ansøgeren eller den pågældende husstand får tilstrækkelige økonomiske midler til rådighed. I så fald skal ansøgeren erklære, at han/hun helt eller delvist vil kunne sikre retsbeskyttelsen, idet han/hun ellers vil kunne idømmes sanktioner.

16 Kan jeg anfægte et afslag på retshjælp?

Hvis socialsikringstjenesten beslutter at afvise ansøgningen helt eller delvist, skal den skriftligt meddele ansøgeren, at tjenesten agter at afvise ansøgningen, og at ansøgeren har ti dage til at svare. Ansøgeren kan vedlægge manglende dokumenter til eller tilkendegive sine argumenter i sit svar. Hvis sagsøgeren ikke svarer inden for en frist på 10 arbejdsdage, bliver afgørelsen endelig, uden at der sendes yderligere skrivelser til sagsøgeren, jf. artikel 37 i lov nr. 34/2004, som henviser til Código do Procedimento Administrativo (forvaltningsloven).

Ansøgeren kan anfægte socialsikringstjenestens afgørelse ved retten. I så fald skal han/hun inden for en frist på 14 dage skriftligt indgive en anfægtelsesansøgning til den socialsikringstjeneste, der har truffet den afgørelse, der anfægtes. Socialsikringstjenesten kan trække sin afgørelse tilbage. Sker dette ikke, hjemvises sagen til retten (jf. artikel 26 til 28 i lov nr. 34/2004).

17 Har ansøgningen om retshjælp den virkning, at forældelsesfristen suspenderes?

Ja, ansøgningen om retshjælp kan have den virkning, at forældelsesfristen suspenderes.

Når der indgives en ansøgning om retshjælp i form af beskikkelse af en advokat, og det relevante dokument, der beviser, at ansøgningen er vedlagt sagens akter, afbrydes den nuværende forældelsesfrist fem dage efter indgivelsen af ansøgningen om retsbeskyttelse, jf. artikel 33, stk. 4, i lov nr. 34/2004 af 29. juli 2004 og artikel 323, stk. 1 og 2, i retsplejeloven).

En del af den retspraksis, der er offentliggjort på dette område, findes nedenfor:

- **Tribunal da Relação de Lisboa**

[Sag 439/11.5TTLR.L1-4](#)

[Sag 7637/17.7T8LSB.L1-2](#)

- Supremo Tribunal de Justiça

[Sag 31/14.3TTCBR.C3.S1](#)

Bemærk:

Hverken EJM-kontaktpunktet, domstolene eller andre enheder og myndigheder er bundet af oplysningerne i dette faktablad. De fritager desuden ikke læseren fra at konsultere den til enhver tid gældende lovgivning. De bliver jævnligt ajourført, herunder på baggrund af ny retspraksis.

Sidste opdatering: 13/03/2024

De nationale sprogudgaver af denne side vedligeholdes af EJM-kontaktpunkterne. Oversættelserne er lavet af Europa-Kommissionen. Eventuelle ændringer af originalen, som de kompetente nationale myndigheder har lavet, er muligvis ikke gengivet i oversættelserne. Hverken ERN eller Kommissionen påtager sig noget ansvar for oplysninger og data, der er indeholdt i eller henvises til i dette dokument. Med hensyn til de ophavsretlige regler i den medlemsstat, der er ansvarlig for nærværende side, henvises der til den juridiske meddelelse.